

1. Spor mezi teorií a praxí geografického vzdělávání

Příklady dobré a nedobré praxe a jejich zhodnocení.
Reflexe klíčových témat probíraných na semináři k učitelské praxi.

Petr Knecht

Teorie vs. praxe

Po této přednášce budeme schopni:

- Vysvětlit, proč je vztah mezi teorií a praxí složitý a prakticky neřešitelný.
- Plodně přemostovat vybrané mezery mezi teorií a praxí geografického vzdělávání.
- Uvědoměle reflektovat vybrané problémy praxe s oporou o teorii.

MIND THE GAP

Didaktika geografie...

- Jako aplikační vědní disciplína usiluje o vliv na praxi.
- Vyžaduje hlubší porozumění pro to, „co doopravdy jest“ v souvislostech toho, „jak by to mohlo či mělo být“.

Úryvky z pedagogických deníků...

- „V ten okamžik jsem si říkal, proč se člověk musí tak stresovat tři roky na bakaláři a pak jít čtvrtý rok na praxi, když stejně nic neumí, jelikož jsme brali cokoli jiného než to, co se děcka ve škole normálně učí.“

ZIMNÍ STADION V BRNĚ

PROBLÉMY S VÝSTAVBOU V CENTRU

- PROBLÉMY S DOPRAVOU
- ZÁBOR MÍSTA
- STAVBA PARKOVIŠTĚ
- HLUK
- OPRAVA SILNIC
- ZNEČIŠTĚNÍ

Firma - A plus

HISTORIE

Mimo výstavbu měla sázka už na konci třicátých let 20. století, avšak výstavbu zadržela druhá světová válka. Stadion se tak začal stavět až v roce 1946 a slavnostně byl otevřen v roce 1947.

MAJĚR:

Přezhodli jsme se pro stavbu zimního stadionu v centru Brna za Lužánkami, protože podle nás úřady s dostupností a finančními obavy přerývali nad měřidlem.

VÝHODY VÝSTAVBY V CENTRU

- DOPRAVA
- DOSTUPNOST
- NÁVŠTĚVNOST CENTRA
- PENÍZE

PLUSY SUBURBANIZACE MÍNUSY

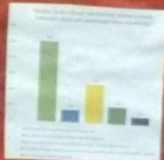
- KLID V DOMĚKCH
- ZDRAVĚ JIN PRŮSTŘEH
MEZÍ MĚSTY
- VĚTŠÍ PŘÍJMY VEŘEJNÉ
- VOLNĚ BYT V CENTRU
MĚSTA

GREEN FIELDS

OTÁZKY

PODNIKATELSKÉ BAROKO

BROWN FIELDS

OBCHODNÍ ZÓN

V POLÍCH

STAVENIŠTĚ A UNIFORMITA

ZELENÉ VDOVY

SOCIÁLNÍ
- ODLIŠNÁ STRUKTURA
KOVYCH A PŮVODNÍCH OBYVATEL
- ŠPATNÉ VYPROJEKTOVANÉ STRUKTURA
SUBURBÁNI - ABSENCE PROSTORU NA
BYTÍ KAMNÍ (NAJEDNĚ TĚLOSOVĚDŮ)
- ROZLIŠNOST MĚSTEK A MĚSTSKÝCH
(TECHNICKÉ KATEGORIE)

FYZICKÉ

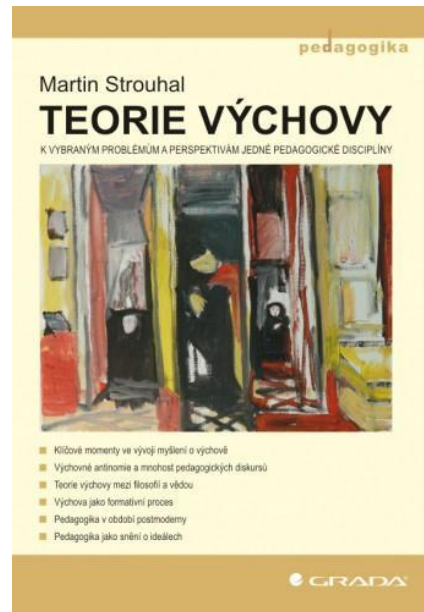
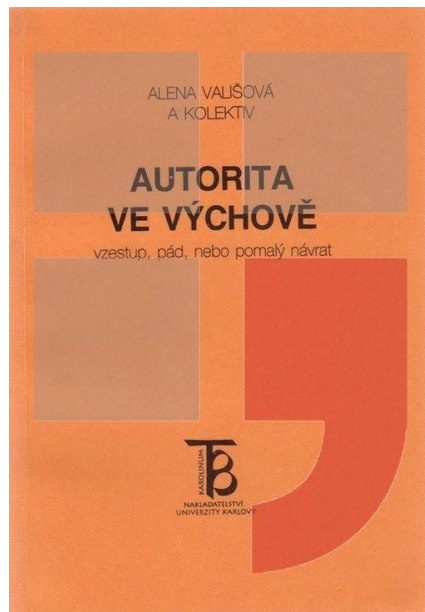
- STAVĚNÍ NA ZEMĚPĚKTI (VIZITELNOST)
- PŘESTUPNÉ (VIZITELNOST)
- PŘÍJMY VEŘEJNÉ DOPRAVY
- NÁROČNĚ INDIVIDUÁLNÍ (VIZITELNOST)
- UNIFORMITA NOVĚ ZÁSTAVBY
- OPUŠTENÁ STAVENIŠTĚ
- PODNIKATELSKÉ BAROKO
- PROSTOROVÉ ROZPÍNÁNÍ
- KVALITATIVNÍ MĚSTSKÝ
SPRAWL
- VIZITELNOST JSDU VĚTŠINOU
- PŘESTUPNÉ (VIZITELNOST)
- PŘÍJMY VEŘEJNÉ DOPRAVY
- NÁROČNĚ INDIVIDUÁLNÍ (VIZITELNOST)

Úryvky z pedagogických deníků...

- „O přestávkách si беру dohled na chodbě, což je poměrně nudné, jelikož jen chodím dokola a dívám se, kde se co děje. Jak moje doprovázející učitelka říkala, je to velmi obtěžující, když se potřebuje připravit na další hodinu a něco pojíst, ale zároveň je to nutné.“

Úryvky z pedagogických deníků...

- „Na jejím stylu výuky se mi velmi líbí, že si dokáže sjednat pořádek a klid, má docela velkou autoritu.“

Úryvky z pedagogických deníků...

- „Žáci na mě nepohlíželi nikterak zvláštně, nebo dokonce divně.“

STUDIE

Pedagogická orientace, 2014, roč. 24, č. 3, s. 375–393

375

Mocenské vztahy mezi začínajícími učiteli a jejich žáky¹

Zuzana Šalamounová, Jarmila Bradová, Kateřina Lojdrová

Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, Katedra pedagogiky

Redakci zasláno 10. 1. 2014 / upravená verze obdržena 27. 5. 2014 /
k uveřejnění přijato 10. 6. 2014

Abstrakt: Předložená teoretická studie se zabývá konceptem moci ve školní třídě. Jejím cílem je analyzovat koncept moci prostřednictvím jeho ústředních vlastností, a hlouběji tak porozumět jeho definici. V návaznosti na to poukazujeme na intervenující faktory, jež se do podoby mocenského uspořádání ve třídě promítají a které mohou zastávat významnou roli v mocenském uspořádání ve třídách

Pedagogická orientace

**Marie
de Maží**
Školní psychologie jako vztahová: proměny a její možnosti

**Olga
Čížková**
Učitel a vyprávění: cizí jazyk a identita

**Kateřina
Lojdrová**
Školní a mimoškolní výdum a výuka v pregraduální přípravě učitelů
na příkladu kreativního výtvaru

**Elva
Lébl**
O stavu důvěry: přirovnání učitelů anglického jazyka na různé
interakční komunikační kompetence

**Petr
Háček**
Byť sama sebou: přírodní studie subjektivních smyslů učitelů
v kontextu profesního rozvoje

**Paola
Liparotová**
Koncept "Standardů" školního učitelů ve španělských školách
amerických: výuka čtení v jazykovém učebním

roč. 26/3
2016

Úryvky z pedagogických deníků...

- „Učitelka se ptá jak na fakta, která by si měli žáci zapamatovat, ale také podněcuje v žácích myšlení v souvislostech, za což jsem velmi ráda, že žáci vcelku umějí. Ptá se často otázkami „proč?“ a žáci musejí opravdu přemýšlet a dávat do souvislosti fakta, která znají z teorie.“
- „... tím neříkám, aby žáci nic nevěděli, ale jestliže se naučí logicky myslet, používat moderní technologie, tak jim souvislosti budou naskakovat a nebudou se muset učit látku nazpaměť.“

Který z výroků je pravdivý?

A proč?

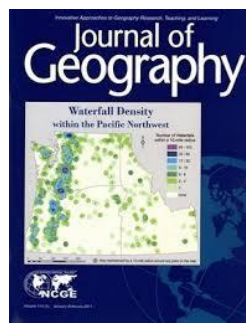
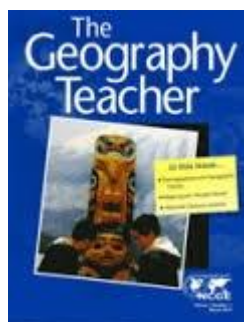
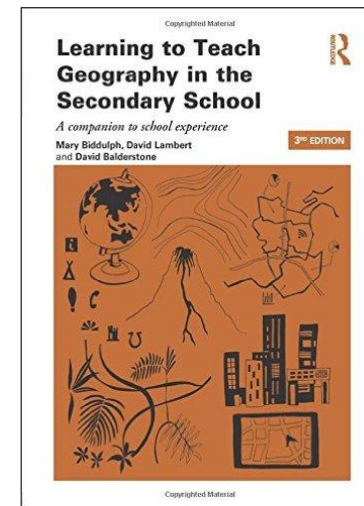
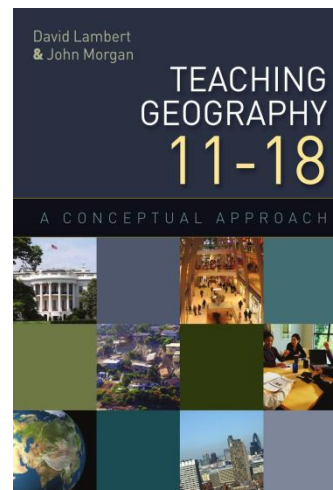
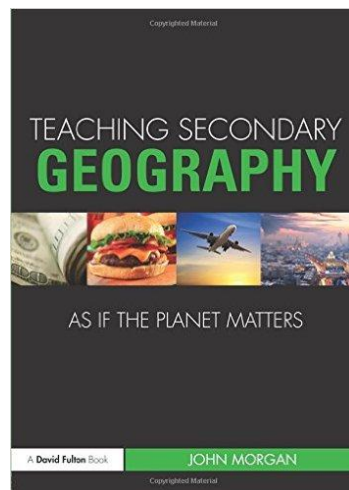
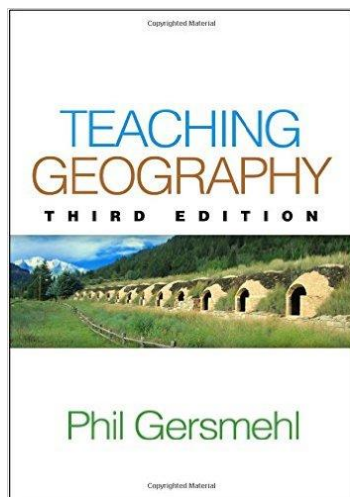
Úryvky z teorie...

- „Výzkumy ukázaly, že úspěšné řešení problémů závisí významně na kvalitě struktur konkrétních oborových vědomostí. To je v rozporu s názory příznivců obratu ke kompetencím, kteří kladou velký důraz na osvojení na obsahu nezávislých technik řešení problémů. [...Je třeba klást důraz] na strukturu dostatečně dobře osvojených vědomostí, ze kterých se vynořuje nebo vyrůstá schopnost řešit komplexnější kognitivní úlohy. [\(Štech, 2013, s. 626\)](#)

Úryvky z pedagogických deníků...

- „... když jsem v jedné třídě, tak sleduji různé učitele v různých hodinách. Jejich přístupy k vyučování, tak k žákům a mám možnost srovnávat. Je to pro mě trochu jako velký švédský stůl, ze kterého si vybírám a беру, co se mi líbí, ostatní vypouštím.“

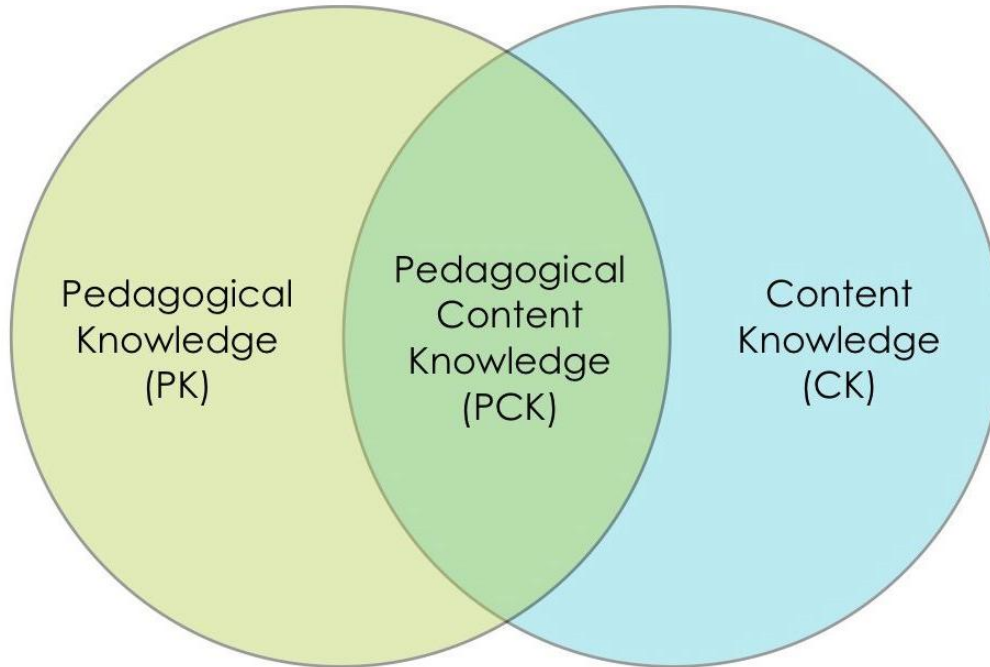
Didaktika geografie (teorie i praxe)

... a mnohé další kvalitní zdroje jsou dostupné ve studovně PdF MU

Didaktická znalost obsahu?

Závěrem: stále to platí?

„Dělej to jinak!“

„I práce může bavit!“

„Nenechej se odradit!“

Literatura k tématu

Povinná:

Koťa, J. (2012). Traktát o vybraných problémech teorie a praxe v oblasti pedagogických věd. *Pedagogická orientace*, 22(3), 336–352.

DOI: <http://dx.doi.org/10.5817/PedOr2012-3-336>

Pro fajnšmekry:

Slavík, J., Janík, T., Najvar, P. & Píšová, M. (2012). Mezi praxí a teorií v učitelském vzdělávání: na okraj českého překladu knihy F. A. J. Korthagena et al. *Pedagogická orientace*, 22(3), 367–386.

DOI: <http://dx.doi.org/10.5817/PedOr2012-3-367>